No. 114 ADVERTISE 1835.

BREDASCHE COURANT

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 14 Mei.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat, volgens bepaling van Zijne Excellentie den Heere Generaal der Infanterie Opperbevelhebber dezer Vesting, te rekenen van *heden*, de POORTEN dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten *half vier* ure, en gesloten des avonds ten *half negen* ure; zullende de Brugboomen gelijktijdig met de Poorten geopend worden, doch een half uur vroeger dan deze worden geslooten.

BREDA, den 13. Mei 1835.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven:
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

HAGA. — De belgische *Moniteur* houdt een berigt der zake van de door sommige bladen in België verspreide geruchten, alsof onderscheidene batterijen artillerie dezer dagen om onbekende redenen, in den omtrek van Brussel waren verlegd; de *Moniteur* zegt deswegens, dat zoolang de belgische troepen aan gene zijde van de Demer gelegen hadden, namelijk van af het jaartal 1833, de onderscheidene dorpen in den omtrek van Brussel, wegens hunne centrale ligging, tot standplaatsen voor de batterijen waren aangewezen en deze plaatsen enkel tot blijvend kantonnement hadden behouden.

— Bij een besluit van vorst *Leopold* is eene nieuwe commissie benoemd, om in het laatst ressort over de maatregelen wegens aanspraken uitspraak te doen. Tot deze commissie behooren onder anderen de generaals *Goethals*, *Baron de Steenhuyse*, de kolonels en luit.-kolonels *Jolly*, *Vandamme* en *de Puydt*.

— De stad Brussel wordt thans van alle zijden aangevallen om schadevergoeding voor de plunderingen van 1830 en 1831. Verscheidene uitspraken en beslissingen der stad-gehoven, zijn weder eenige dier zaken voor de regtbank aanhangig, en nog diensdegelijks zijn er sedert op de rol van oude der civiele kamere geplaatst.

— *Le Courrier belge* zegt van goederhand onderrigt te zijn, dat een voorstel van de zijde der spaansche koningin, aan een belgisch hoofd-officier gedaan was, ten einde in België een hulpkorps vrijwilligers op te rigten, zoo als in Spaansche dienst, zoo overgaan. Dit korps zou thans minder dan 12,000 man sterk moeten wezen en door den bedoelden hoofd-officier gekommandeerd worden; er ontbrak nog slechts de toestemming aan van het bewind, met 't welk reeds onderhandeld werd. Voor het overige meent de *Courrier* ter aanmoediging er bij te voegen, dat het spaansch gouvernement gunstige voordeelen had toegezegd, aan degenen die van het korps eventueel zouden deel nemen.

— De toevloed van liefhebbers om een togt over den ijzeren spoorweg van Brussel naar Mechelen mede te maken is steeds buitengewoon groot, zoodat aan al de aanvragen op verre na niet voldaan kon worden, niet minder ook, vooral laatstleden zondag, dat der nieuwsgierigen langs den weg, om de stoomrijtuigen en wagens te zien passeren.

— De beroemde engelsche zeekapitein *Ross* is eerstelings Baronet gepromoveerd.

— Heden (12 *Mei*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101⅛; O. Metall. 103¼; Nap. tenien 92; Spanje *Gueldard* 49⅞; Perper. 49⅞; 5 pCt. 51; Cortes te L. 49¾ ½ 51 ad. Coupons 51.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Mei.

Nadat de beklaagden gisteren buiten de audientiezaal waren geweerd, heeft men hen ieder in 't bijzonder afgevraagd, of zij de debatten rustig wilden bijwonen, en niet meer dan negen-en-twintig, alle in den opstand van Lyon betrokken, hebben zich daartoe verbonden. Toen deze allen op nieuw waren binnengeleid, en de griffier het arrest van renvooi, door het hof als kamer van beschuldiging gewezen, begon voor te lezen, is zekere *Lagrange* dadelijk opgestaan, om tegen de wijze waarop de zaak behandeld werd te protesteren, en is men genoodzaakt geweest de uitting eenige oogenblikken te schorsen, om hem met geweld naar de gevangenis terug te brengen. Eenige anderen wenschten zijn voorbeeld te volgen, doch zijn door hunne medebeklaagden tot zwijgen gebragt, zoodat men eindelijk tot het voorlezen van gemeld arrest en van de akte van beschuldiging is overgegaan. Deze beide stukken, welke niet minder dan 500 bladzijden in kwarto beslaan, zullen het hof gedurende onderscheidene zittingen bezig houden; die van gisteren is ten vijf ure opgeheven.

Het arrest, waarbij het niet heeft kunnen, dat de debatten bij monde buiten tegenwoordigheid der beschuldigden zullen worden voortgezet, wordt door de oppositiebladen als eene overwinning aangemerkt, en men wil dat dit besluit zelfs bij een gedeelte der meerderheid van het hof tegenstand heeft gevonden. De hertog *de Noailles* en de markies *de Talhouet* waren bij de zitting van gisteren niet tegenwoordig, en de eerste heeft heden door de dagbladen eenen brief aan den voorzitter openbaar gemaakt, waarbij hij te kennen geeft, dat het hof zich door de omstandigheden der zaak tot een besluit heeft genoodzaakt gezien, dat alle de waarborgen der crimineele regtspleging vernietigt, en waardoor hij zich verpligt acht, zich aan alle verdere deelneming te onttrekken.

Onderscheidene officieren der nationale garde, die tegen de buitengewone dienst hun opgelegd, hebben geprotesteerd, zijn door den raad van prefecture in hunne functien geschorst.

Te Lyon beklaagt men zich dat eenige personen die ten laste der deelgenooten aan den opstand getuigenissen hebben afgelegd, thans op eene verraderlijke wijze worden vervolgd. Eene heeft zelfs bij een buurman eene ijzeren doos met acht a tien pond buskruid gevuld, in het voorhuis doen springen, zoodat al zijn huisraad werd vernield en hij zelf als door een wonder van den dood werd gered.

— Men zegt dat eenige leden der oppositie in de kamer van afgevaardigden, voornemens zijn, het ministerie morgen inlichtingen te vragen, omtrent de sonderlinge wijze van proceduren die men bij het hof der pairs heeft gevolgd. De kamer hield zich gisteren met eenige weinigbeduidende petitien bezig en besloot voorts dat de generaal *Sebastiani* en de heer *Laurence*, zich ten gevolge hunner benoemingen, als tot gezant te Londen, en commissaris voor de Fransche te Algiers, aan eene herkiezing moesten onderwerpen.

Eindelijk werd door den hertog *de Broglie* een ontwerp van wet ter tafel gebragt, waarbij de taxen der gepostuleerden van overige zaken [illegible] worden [illegible].

— De Madridsche dagbladen van den 3den dezer vermelden, dat de koningin-regentes den volgenden dag naar Aranjuez zoude vertrekken, doch tegen het einde der maand werd teruggewacht, om de zitting der wetgevende kamers te sluiten. De afgevaardigden hielden zich nog met de liquidatie der binnenlandsche schuld bezig. Volgens eene nieuwe reductie, door het ministerie voorgedragen, zullen de nationale goederen die vroeger zijn vervreemd, aan de kopers worden teruggegeven, ten zij deze eene inschrijving op het grootboek verlangen, in nominale waarde gelijk staande, met den prijs dien zij voor die goederen hebben besteed.

De generaal *Valdès* heeft onder dagteekening van den 24sten April een officieel bulletin ingezonden, waaruit blijkt te kennen, geeft dat zijne troepen die van don *Carlos* op den 21 en 22sten hebben verslagen, doch dat het hem echter niet gelukte in de vallei van Amescoas door te dringen.

Van de grenzen schrijft men dat de gevechten van den 21 en 22sten minder belangrijk zijn geweest dan te voren werd opgegeven. De generaal *Valdès* zoude inderdaad den eersten dag eenig voordeel hebben behaald, doch zich vervolgens naar Estella begevende, in eene hinderlaag zijn gevallen, waarin de vijand hem veel afbreuk deed. Na den 22sten verzekert men dat er in Navarre niets gewigtigs is voorgevallen. De generaal *Iriarte* is te Guernica geheel verslagen, doch het gelukte hem naar Lequeitio te ontkomen, en daar zijne verstrooide troepen te hersamelen, zoodat hij reeds den 24den een korps van 3500 man bijeen had.

(Heden, uitgezonderd van den Zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Mei.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* is gisteren, vergezeld van hoogstdezelfs tweeden zoon, Prins *Alexander*, van 's Hage naar het leger vertrokken.

— Uit Amsterdam wordt gemeld dat aldaar maandag avond in den ouderdom van ruim 84 jaren is overleden de heer *Pruisch Holtrop*, oud-kommissaris-generaal van politie, wiens leven voornamelijk is gekenmerkt door zijne welgeslaagde pogingen in het oprigten van een instituut voor blinde kinderen.

— Op den 11den dezer is Z. K. H. de hertog *van Gelderland*, op dezelfs reis naar Londen, aan boord van de Nederlandsche stoomboot *Prins Frederik*, te Nijmegen gemeerd, [illegible] sedert te Rotterdam aangekomen en aldaar in het *Hôtel des Pays-Bas* afgestapt.

— In den vroegen morgen van den 10den dezer is [illegible] gen brand in het huis van den broodbakker J. de Groot, in de Walstraat aldaar, welke in den beginne een verontrustend gezien

had, doch echter gelukkig door spoedig aangebragte hulp, onder anderen van de brandspuiten van Zr. Ms. stoomboot *Suriname* en korvet *Medusa*, weldra bedwongen werd.

— De zeildag van het ter reede van Vlissingen liggende ... korvet *Boreas*, kapitein-luit. *Paling*, naar Java, is bepaald op den 14den dezer, als wanneer, naar men verneemt, ook ... fregat *de Maas*, kapitein ter zee *Arriens*, met ... *Hendrik*, benevens Zr. Ms. brik *de Snelheid*, ... *guson*, onder zeil zullen gaan.

De fortificatiewerken aan de stad Nieuwe, in het 5de district van Zeeland, benevens de bcheining of fondering der forten te Ellewoutsdijk en Breskens, worden krachtdadig voortgezet.

De oogst van granen en veldvruchten schijnt in de provincie Zeeland veelbelovend, vooral het koolzaad, dat in den heerlijksten bloei, zwaar van knop en allerschoonst gevuld staat.

Zoo men verneemt zal te Domburg, op het eiland Walcheren, eene badinrigting worden tot stand gebragt. Reeds het vorige jaar heeft men met het gewenschte gevolg proeven daarvan genomen; de schilderachtige ligging van de plaats, zoowel als de aangename omstreken en de gemakkelijkheid van het gebruik der zeebaden, belooven den bezoekers veel genoegen.

— Zijn Hoogw. W., baron *van Wijkersloot van Scholkwijk*, bisschop van Curium, is thans op eene rondreize in Zeeland, alwaar dezelve aan vele leden der R. K. gemeente het Heilige Sacrament des vormsels toegediend heeft.

De Londensche *Courier* van den 9den dezer bevestigt het berigt, reeds over Frankrijk ontvangen, van de overeenkomst betrekkelijk de uitwisseling van krijgsgevangenen, door tusschenkomst van den engelschen gezant, lord *Elliot*, tusschen de bevelhebbers van de beide strijdvoerende partijen in Spanje gesloten. Men leest namelijk in dit blad het volgende:

» Met groot genoegen vernemen wij dat lord *Elliot* geslaagd is in een zeer belangrijk gedeelte zijner zending. Er zijn depêches van hem ontvangen, gedagteekend uit Logrono van 29 april, waaruit blijkt, dat zoo wel *Valdez* als *Zumala-Carreguy* eene overeenkomst betrekkelijk de wederkeerige uitlevering der krijgsgevangenen onderteekend hadden. Alzoo is er een eind gemaakt aan het barbaarsche stelsel om de krijgsgevangenen in koelen bloede te vermoorden."

Dat voorts de berigten over Frankrijk, wegens de door *Valdez* dadelijk bij zijnen togt geleedene nederlaag niet overdreven geweest zijn, blijkt mede uit het jongste ontvangen Engelsche dagbladen. De *Morning Herald* deelt daaromtrent het volgende mede:

» De stoomboot *Royal Tar*, welke eenigen tijd in dienst geweest is van de Koningin-Regentes van Spanje, is den 8sten te Spithead aangekomen, na slechts drie dagen te voren van Santander te zijn vertrokken. Het schijnt aan geen twijfel onderhevig te zijn, dat de nederlaag van *Valdez* aan gemis van oordeel en bekwaamheid ... zijner kant moet worden toegeschreven, en dat zij allerbelangrijkst is geweest. Hij is op zijn minst 5000 man minder sterk, dan toen hij het opperbevel op zich nam, terwijl het verlies der Carlisten niet meer dan 1500 man bedraagt.

Daarbij komt nog dat de bezetting van Bilbao, 4000 man sterk, door haren generaal verraden is, welke haar, onder verschillende voorwendsels, in kleine afdeelingen naar de naburige dorpen gezonden heeft, die achtervolgelijk door de Carlisten omsingeld en ontwapend zijn geworden. De generaal is verdwenen; en er is geen twijfel aan, of hij heeft verraad gepleegd."

In hetzelfde blad wordt voorts gemeld, dat de overeenkomst wegens de uitwisseling der gevangenen den 25sten april te Asarta, door *Zumalá Carreguy* en den 26sten te Logrono door *Valdez* onderteekend is. Lord *Elliot* zou den 30sten of 31sten de reis naar Pamplona voortzetten. Don *Carlos* bevond zich den 28sten te Onate. De generaal *Mina* had bevel gekregen om zijn verblijf te Tudela te nemen, en zou dus niet, zoo als spraak was, naar Frankrijk terugkeeren.

De bevestiging van de nederlaag van *Valdez* en het berigt wegens het uit der benetting van Bilbao, heeft ter londensche beurs van saturdag eene daling in den prijs der Spaansche fondsen te weeg gebragt.

— De Londensche *Courier* heeft dezer dagen een betoog medegedeeld, hetwelk in den geest der Russische staatkunde, nopens de Turksche aangelegenheden gesteld was. Dat betoog is door andere Londensche bladen op rekening van het Russische gezantschap aldaar gesteld, met de bijvoeging, dat hetzelve niet strookte met de gevoelens van lord *Palmerston*. De *Courier* ontkent nu, in zijn nommer van den 9den dezer, dat hij eenige mededeeling van het Russische gezantschap nopens gedacht betoog ontvangen heeft, en dat het hem leed zou doen, wanneer de door hem nopens Turkije beleden staatkunde, niet die van lord *Palmerston* was; want zij is die van menschelijkheid en beschaving. Hij, *Courier*, gelooft dat, hoe de staatkunde van Rusland nopens Turkije afgekeurd mogt zijn, zij de zelfmaaktheid zelve is, in vergelijking met de dwingelandij, barbaarschheid en domheid der Turken; de bevolking van het eerste land, zegt dat blad, heeft daarentegen sedert de vorige eeuw reuzenstappen in het gebied der beschaving gedaan. Voor de zaak der menschheid hoopt de *Courier*, dat de Turken zoo spoedig doenlijk die schoone landschappen zullen ontruimen, welke zij, in spijt der Europeesche zeden en verlichting, bezetten. Ook wanneer men deze beschouwingen voor de louter persoonlijke gevoelens van eenige weinige schrijvers wil aanmerken, verdienen zij echter opmerking, om dat zij door een der geachtste Engelsche bladen worden medegedeeld, en nog wel op een oogenblik dat een gezant der Porte zich te Londen bevindt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Mei.

Berigten uit Weenen tot den 4den dezer melden dat de Bokarijsche deputatie dien dag bij Z. M. hare opwachting zoude maken. De te Weenen zich bevindende Poolsche Emigranten, onder de voksten *Metternich*, *Lichtenstein*, *Colloredo*, *Lobkowitz*, de graven *Kallowrat*, *Windischgratz* enz. zouden zich bij ... aansluiten. Men gelooide ook dat eene deputatie uit ... binnen kort te Weenen zoude komen. — De belgische gezant, graaf *de Merode*, was bij den keizer ten gehoore toegelaten. De fransche gezant, graaf *Chabot*, zoude eerstdaags Parijs terugkeeren. — Te Weenen was een russische courrier uit Warschau aangekomen. De politieke likwidatie met de oostenrijksche regering was thans ten eenemale geëindigd en de russische generaal *Rennenkampf* welke van de russische zijde met de regeling belast was geweest, zou Weenen thans verlaten. — Te Weenen heeft men ook berigt bekomen van de onderhandelingen van lord *Elliot* met de beide strijdende partijen in Spanje; men meende dat hij er in geslaagd zou zijn een driemaandelijksche wapenstilstand te treffen.

— Uit Rome schrijft men van den 28sten april, dat de aartsbisschop van Ferrara, graaf *della Genga*, een broeder van den overleden Paus *Leo XII*, benoemd was om naar Weenen de deelneming en gelukwensching van Z. H. over te brengen. De heer *Gizzi* zou denzelven vergezellen en vervolgens zich op zijnen post als internuncius naar Brussel begeven.

Er werden te Rome pogingen in het werk gesteld, om de bedding van den Tiber, welke anders geheel dreigde te verzanden, te verdiepen. Reeds meermalen waren daartoe ontwerpen gevormd, doch daar dezelve door bijzondere personen beproefd werden, die hun eigen voordeel het meest op het oog hadden, hadden zij geen gevolg gehad. Thans zoude de onderneming op staatskosten geschieden, en vleide men zich met eenen gelukkigen uitslag.

In het anders tegenwoordig zoo stille Rome hield het publiek zich druk bezig met een plaats gehad hebbend duel tusschen den Napolitaanschen Vorst *Cottrofiano*, en den engelschman *St. John*, broeder van lord *Belingbroke*. De eerste was op de plaats gebleven, doch loste in zijn val nog een schot op zijne partij, die daardoor aan het hoofd gekwetst werd.

— Te Weenen waren den 4den Mei genoteerd: 5 pCt. Metall. 102⅛; 4 pCt. 97¾; Bankactien 1351.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Komeet, door den Heer BOGUSLAWSKY te *Breslau* optdekt, is in den nacht van 27 en 28 April, ook door den Heer LITTROW op de Sterrewacht te *Weenen* waargenomen. Des avonds te 10 uur van den 27 was de regte opklimming der Komeet 159° 15′ en de Zuidelijke declinatie bijna 8 graden. Zij deed zich voor als een kleine, ronde, zeer flaauwe nevel, zonder staart of uitschietende straal, doch met eene lichtende, vonkelende kern. Hoe zeer het, althans voorshands, zeer moeijelijk zal wezen, dit hemellichaam waar te nemen, wordt echter een behoeve der sterrekundigen, die hetzelve zouden willen opsporen, de volgende opgave gedaan der stellingen, welke de Komeet vroeger gehad heeft.

	Regte opkl.	Zuidel. Dec.
den 20 April tegen middernacht	179° 30′	12° 7′
den 21 April » »	178° 15′	11° 31′

Het is opmerkelijk, dat deze Komeet het eerst zigtbaar geworden is in hetzelfde sterrebeeld, waarin de verwacht wordende Hálleysche Komeet, aan het einde van haar bezoek in dit jaar, van onze aarde afscheid zal nemen, en weder 75 jaren voor ons onzigtbaar zal worden. — De universiteit en in 't bijzonder de Geneeskundige faculteit te *Tubingen* heeft een gevoelig verlies geleden door den dood van den Kanselier v. d. AUWARTER. Hij was de eerste Kanselier van *Tubingen*, die geen godgeleerde was, en in die betrekking was hij regtens de vertegenwoordiger der Universiteit in de Kamer der Afgevaardigden van *Wurtenberg*. — In den omtrek van *Spiers* heeft een landman een hoofddeksel van zuiver goud opgegraven, 't welk voor de enkele goudwaarde, 530 gulden, verkocht en naar de verzameling van oudheden te *München* is gezonden. Het stuk heeft hoegenaamd geene kunstwaarde, maar de oudheidkenners twisten nog, of het een krijgsmans- of een priester-hoed is, of het tot het Romeinsche of tot het Oud-Gallisch-Germaansche, of tot een later tijdvak moet gebragt worden. Ook heeft men aan de Hunnen gedacht.

ENGELAND. — De Heer PARAVEY beweert en heeft aangenomen te bewijzen, dat de Satelliten van *Jupiter* voorlang aan de *Chinezen* zijn bekend geweest en op hunne hemelkaarten voorkomen, en dat het gebruik van telescopen onder hen bestaan heeft ... eeuwen vóór de uitvinding van de bewegingsgebluigen door STEVIN, welke eerst tot de vorige eeuw was gebragt, en ... den tijd van KAREL V werd opgevoerd, wordt thans bevreerd zijne uitvinding te zijn van Paus SYLVESTER II, in de tiende eeuw. Weshalve vernemt men weldra, dat de *Chinezen* reeds voor vele eeuwen die gekend hebben. — De Kapitein HENRY KATER, wiens wis- en natuurkundige onderzoekingen in de *Philosophical Transactions* bekend zijn, is onlangs overleden. Hij was in 1776 geboren, heeft bij het 12de Regiment in *Indië* gediend en zeer veel toegebragt tot den goeden uitslag der trigonometrische werkzaamheden, onder het toezigt van den Colonel LAMBTON, in *Indië* verrigt, en is later door den Keizer van *Rusland* gebruikt tot het maken der standaards der maten en gewigten voor het Russische Rijk, voor welke diensten hij met de St. Anna-orde en een diamanten snuifdoos is vereerd geworden. Sedert den jare 1814 op halve soldij zijnde, wijdde de Kapitein KATER alzijnen tijd toe aan de beoefening der Wetenschappen.

FRANKRIJK. — Een nieuw tooneelspel van VICTOR HUGO wordt te *Parijs* met steeds aangroeijenden bijval ten tooneele gevoerd. Het is getiteld: *Angelo ou le tyran de Padoue*.

NEDERLANDEN. — Men schrijft thans ook uit *'s Gravenhage*, dat de vermaarde Zangeres MALIBRAN aldaar verwacht wordt, gelijk in ons N°. van ll. Zondag en Maandag uit een brief van *Parijs* was gemeld. — De dood van den grooten boekenkenner HEBER is indertijd in dit Dagblad aangekondigd, en daarbij tevens eene berekening gevoegd van den tijd, welke noodig zou zijn alle zijne bibliographische schatten te verkoopen. Het Dagblad van *'s Gravenhage* behelsde dezer dagen nog het volgende omtrent dien vermaarden boekenliefhebber. » In een der Londensche bladen las » men dezer dagen het volgende: » » Voor eenige tijd stierf alhier RICHARD » HEBER, *Esq.*, een beroemd boekenliefhebber, die sir WALTER SCOTT » bij het verzamelen zijner oude Schotsche balladen en liederen behulpzaam » is geweest, en aan wien de vijfde zang zijner MARMION, in den vorm van » eenen dichterlijken brief, gerigt is. Zijn huis te *Londen*, waarin hij » stierf, was van boven tot beneden met boeken opgevuld; ieder stoel, » iedere tafel was met stapels boeken opgehoopt en elke doorgang daarmede » ruim voorzien. Hij had te *Broadwar* een tweede huis, hetwelk van de » benedenste vloer tot aan het dak volgepropt was met de merkwaardigste » boeken. Hij bezat eene bibliotheek in *Oxford*, een in *Hoxnet*, eene » andere van ongeboorden omvang te *Parijs*, eene te *Antwerpen*, eene » te *Brussel* en verscheidene andere in de *Nederlanden* en in *Duitschland*. » Een Londensch journalist heeft berekend, dat, wanneer die geheele voor» raad van boeken verkocht zou worden, de verkooping ruim begrepen, » 365 dagen zou moeten duren." " » Wij kunnen er bijvoegen, dat hetgeen hier medegedeeld wordt, geenszins overdreven, maar volkomen de waarheid is. De Heer HEBER, die eenen zeer gerunnen tijd in deze residentie heeft doorgebragt, was een zeer groot boekenkenner, maar tevens, in den volsten zin van het woord, een Bibliomaan. Meestal bragt hij den geheelen dag [illegible] tot 's avonds 7 uur, in de Koninklijke Bibliotheek door [illegible] uitsluitend [illegible] bevindende hij zich alsdan uitsluitend bezig met het overschrijven van oude en zeldzame boeken."

Met de jongste berigten van Batavia heeft men hier te lande een particulieren brief ontvangen van Djocjocarta, van den 19den November 1834, die, onder anderen, het navolgende inhoudt:

» De trouwdag des Sultans was bepaald op vrijdag den 14den November. De plegtigheden daartoe betrekkelijk moesten verscheiden dagen duren. Onder anderen, moest er gedurende 40 dagen, 20 vóór en 20 na den eigenlijken huwelijksdag, eene kermis plaats hebben in de Passeerbaan; en al dien tijd moeten de prinsen en regenten hun verblijf aldaar houden. De Passeerbaan is een zeer groot plein, dat aan drie zijden vol bebouwd is, en hetwelk de voorplaats des Kratons uitmaakt, in welke midden de Dalam is gelegen. Zoo lang de feesten duren, zijn elken avond alle die pleinen, zoowel als het Chinesche kamp, verlicht. De Passeerbaan vooral levert, alsdan een prachtig gezigt op. Elk gebouw prijkt met eene voor hunne geplaatste prachtige eerepoort. Langs den weg en bij de voornaamste prinsen en regenten bad men gombelangs, Javaansche muzijk. De speeltuin wordt zeer druk bezocht, zoodat men des avonds schier over de hoofden der menigte loopen kan.

» Drie dagen voor de voltrekking des huwelijks, zond de Sultan geschenken tot onderpand aan de ratoe, zijne bruid, die bij den rijksbestuurder logeerde. Langs den geheelen weg, dien de trein met de geschenken moest nemen, stonden kleine manschappen geplaatst, hetwelk een fraai gezigt opleverde. Des avonds vertoonde er in de Passeerbaan een prachtig vuurwerk afgestoken, waarbij de Sultan en de president ook tegenwoordig waren.

» Tegen den trouwdag zelven waren verscheiden heeren door den President genoodigd, om met hem den Sultan naar den tempel te begeleiden. Des morgens ten 8 ure begaven deze zich naar den resident, alwaar verscheiden prinsen zich alreeds verzameld hadden. Van hier werden wij, dus luidt het berigt, met wagens van den Sultan met 8 paarden bespannen, afgehaald. Aan het einde der Passeerbaan gekomen, stapten wij af, en begaven ons te voet naar den Dalam. Langs den geheelen weg stond inlandsch krijgsvolk geschaard, hetwelk ons met eenige schoten uit het kleine geschut [illegible], [illegible] kompagnie was al zeer zonderling uitgedoscht, [illegible] waren gekleed in een lang baadje zonder mouwen, de armen en de beenen waren geheel geverwd. Drie plaatsen doorgewandeld hebbende, welke met hooge muren de pooten van elkander gescheiden zijn, kwamen wij eindelijk aan de plaats, in welke de Dalam is. Van de poort tot in den Dalam ging ons pad over rood laken met bloemen bestrooid. Hier vonden wij den Sultan op een kosthaar bankje gezeten, omgeven van eenige grooten des lands. De resident plaatste zich ingelijks op een bankje, ter linkerzijde van den Sultan. Nadat wij bijna een kwartier uurs gezeten hadden, begon de optogt naar den tempel. In den stoet ging de Sultan met den resident, en de kroonprins met den assistent-resident gearmd, gevolgd wordende door de prinsen en regenten. Gedurende den optogt werden er 19 eerschoten uit het fort gedaan. In den tempel gekomen, bragt de resident den Sultan tot in de deur van het binnenste des tempels; verder mogten wij Christenen niet komen. De Sultan ging op den grond zitten met zijnen jongeren broeder den kroonprins, en den rijksbestuurder bij hem; terwijl de andere prinsen en regenten [illegible] zich [illegible] ten schaarden, mede allen op den grond gezeten. Zoodra het huwelijk voltrokken was, bleven die van binnen den tempel een driewerf *amen!* aan, hetwelk door degenen, die zich buiten bevonden, telkens werd herhaald. Hierna rees de Sultan op, vervoegde zich bij ons, en de terugtogt naar den Dalam had op gelijke wijze als dat optogt plaats, wederom onder het losbranden van 19 salvo's uit het geschut van het fort. Vele duizenden menschen bevonden zich dezen dag wegt allen lagen in eene knielende houding, tot zoo lange wij met den Sultan voorbij waren.

» De Sultan ontving vervolgens de gelukwenschen, eerst van de prinsen, welken het groorloofd is hem staande de hand te kussen, en daarna van de regenten, die hem, half voortkruipende, zijne linkerknie kusten. Daarna begaf de Sultan zich naar zijne moeder, bij welke mede de gelukwenschen wegens het huwelijk plaats hadden. De plegtigheden afgeloopen zijnde, keerden wij, in voorgaande wagens, naar de residentie terug.

» Des avonds gaf de Sultan eene groote partij, waartoe wij mede genoodigd waren, en werwaarts zich ook de dames begaven.

» Ten half 7 ure kwam de jonge vorstin (vorstin) in vorstelijken optogt naar de kraton; hare aankomst werd door de kanonschoten van het fort aangekondigd."

De beschrijving, welke van de jonge vorstin gegeven wordt, verdient niet onvermeld te worden gelaten.

» Van het aangezigt — dus heet het in den brief — zal ik niets zeggen, want dat was met geele verw of blanketsel bestreken, en onder de oogen waren twee bruine strepen even als snorren geschilderd.

» Na [illegible]e ontbaal ging men aan den disch. De Sultan, de resident, de assistent-resident, de kroonprins en andere prinsen en regenten zaten aan verscheidene afzonderlijke tafel. Alle de overige zaten zonder eenigen regel door elkander. Het was eene volmaakte Europesche tafel, en er werd menige vlaai ingedeeld. Na den afloop van het maal ging men aan het dansen, hetwelk tot laat in den nacht duurde, waarna ieder, vrij afgemat, naar huis keerde."

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 12den Mei*

		Laatste koers.	Hoogste koers.	koers 4en h. u.
NEDERLAND.	pCt.			
Werk. Schuld	2½	57 7/8	57 11/16	57 11/16
dito dito	5	102 1/2	102 5/8	102 5/8
Uitgestel. dito.		1 11/32		
Kansbill. dito.		26 5/8	26 9/16	26 9/16
Amort. Synd.	4½	95 11/16	95 7/8	95 7/8
Dito dito.	3½	81 5/8	81 5/8	81 1/2
Bankhisbill.	4			
Hand.-Maats.	4½	107 5/16	107 3/8	
FRANKRIJK.				
Inscr. Grootb.	3			
ENGELAND.				
Dito p. 12 Aug.	3			
SPANJE.				
Per. R. E. Ams.	5	7/8	30	30
Dito f 1000.	3	31 1/2		
Certific. Cay. & L.				
Fransche Uitg.		22 1/4	22 1/2	22 1/2
Cert. B. Lond.	5	50		
Engelsch. Uitg.		21		
PORTUGAL.				
Obl. te Lond.	5	100 1/2		
Dito dito	3	73 3/4	74	
NAPELS.				
Certific. *L. & B.*	5			
Dito *Falc. & C.*	5	93 3/4		
Leen. Lond. *R.*	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* 1798	5	104 3/4		

		Laatste koers.	Hoogste koers.	koers 4en h. u.
pCt.				
Dito 1822	5	105 1/4		
Cert. dito 1822	5	99 3/8		
Obl. te Lond.	5			
Cert. te Hamb.	5			
Ins. in Assig.	6	70 3/4		
Certific. dito.	6	71 1/2		
POLEN.				
Aand. L. f. 300				
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50.		114 3/4	115	
Neg. L. 1830.	4			
OOSTENRIJK.				
Aand. L. f 100.				
[illegible]				
Metalliek	5	99 7/8		
Dito L. gen.	5			
Ditto.	2½	56 1/4	56 5/8	56 1/4
Obl. *Goll & C.*	5			
Ditto.	4	99 3/8		
Cert Stadsb.	2½			
Weesh. B. en G.				
N. Wpen. Aand.		729	730	
DENEMARKEN.				
Leen de Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Ditto *Hotsch.*	5	88 3/4	88 3/8	88 3/4
GRIEKSCHE.				
Dito te Lond.	5			

Heden overleed onze hartelijk geliefde moeder, behuwd-moeder en grootmoeder JOHANNA SIBILLA WINKLER, Weduwe van Wijlen den Heer JOHAN CAREL VIEWEG, na eene langdurige ziekte, in den ouderdom van ruim acht-en-zestig jaren.

Uit aller naam,
C. A. VIEWEG.

NIJMEGEN, den 10den Mei 1835.

Dienende deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving.

Alle degene, welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van wijlen den Kapitein PFERSDENS, gediend hebbende bij het 1ste Bataillon der 7de Afdeeling Infanterie, gelegerd alsdan eigenlijk vóór den 15den Junij aanstaande, opgave te doen aan den ondergeteekende, Luitenant-Adjudant van het Bataillon.

Oirschot, 6 Mei 1835.

VAN HOEIJ SCHILTHOUWER.

PERPACHTINGEN

VAN ONROERENDE

330 bunders extra goed Hooiland,

OP BUITENGOLDERSE

GELEGEN ONDER WERKENDAM, DE WERKEN EN HERDAMBT.

De Notaris VAN DER ELST, te Werkendam, zal, op het aanstaande 1835, om 2 maal te Hooijen, publiek verpachten:

Op Maandag den 18den Mei 1835, des voormiddags om 11 ure, ten Herberge van C. HARTZ, te Werkendam,

60 bunders HOOILAND, op den Kivitswaard, gelegen onder Werkendam, toebehoorende aan den Heer, Notaris *A. Vermeulen*.

Op Donderdag den 21sten Mei 1835, des voormiddags om 11 ure, ten Herberge van A. VERBOOM, te Werkendam.

Voor den Heer H. van der Sande Bakhuijzen.

Ruim 43 bunders HOOILAND, op den Thomaswaard, onder Werkendam, lange de Westkil, in 6 partijen.

Voor den Heer A. Bisschop, van Oud-Alblas.

Ongeveer 50 bunders, op den Berchansenpolder, onder de Werken, in percelen.

Voor den Heer D. Groeneveld.

De 2de partij van den Muggenwaard, groot 12 bunders, gelegen onder Werkendam, lange het Gelagen tegen over den Kivitswaard, voor 6 jaren.

Op Dingsdag den 26sten Mei 1835, des voormiddags om 11 ure, ten huize van gemelden VERBOOM, te Werkendam.

Voor den Heer B. Wisboom, c.

22 bunders HOOILAND, de Burgten, onder Giessendrecht, Ne[illegible]d van den Hoogstraaten.

24 bunders HOOILAND, onder Werkendam, buiten den Kop, den Ouden Wiel, in 2 partijen.

Ongeveer 15 bunders HOOILAND, [illegible]

Voor de Heeren Hasebroek en Zoon, te Dordrecht.

Ongeveer 50 bunders HOOILAND, [illegible] ningsward, onder Werkendam, [illegible] Kivitswaard, in percelen.

Ongeveer 20 bunders HOOILAND, op gemelden Kalverwaard, in perceelen.

En voor de Heeren W. en L. van Haaften.

19 bunders, 54 roeden HOOILAND, op den polder Hardenhoek, onder Werkendam.

En 2 bunders, 56 roeden HOOILAND, genaamd *Hond en Nat*, gelegen tegen over den Hardenhoek.

En op Vrijdag den 29sten Mei 1835, des voormiddags om 11 ure, ten huize van C. Bertz, te Werkendam.

58 bunders HOOILAND, op den polder Kraaijnest, onder W. te Kendam, toebehoorende aan Jonkvrouwe *A. Meleil van Carnbee.*

Zegt het voort.

Publieke Verhuring der Hooilanden.

Van den extra schoonen, veel Gras gestenden en nieuw omkaden POLDER, genaamd *DE TONGELAAR*, gelegen op het Dongensche-veld, tusschen het eiland van Dordrecht en de Zwijndrecht, op Maandag den 18den Mei 1835, des voormiddags ten elf ure, in het Logement van ongemelden Polder.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van W. GEVAERTS, Agent te Dordrecht, bij den Opziener J. KELLER, op de Zwaluwe en bij den Koopman op den Polder.

Bij den Boekhandelaar M. H. SCHONEKAT, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en ook verkrijgbaar gesteld: *BERIGT van INTEEKENING* op eene *Derde goedkoope* Uitgave van:

DE KLEINE PLIGTEN,
eene oorspronkelijke zedelijke voorstelling,
IN BRIEVEN UIT HET BEGIN DER 19de EEUW.

Uit te geven met toestemming en onder het opzigt van de Schrijfster, in 4 Deelen, Post-formaat, met een nieuw geïnventeerd Vignet. De Prijs bij *Inteekening* voor het geheele Werk is *f* 6,—, tot 15 Mei 1835; na dien tijd zal de prijs met de helft verhoogd worden.

De Uitgever meent zijne Inteekenaren eene dienst te bewijzen, door eene nieuwe en veel goedkoopere Uitgave te bezorgen van een Werk, dat een dezelfde ernstigen, meer of min historischen en somwijlen vermakelijken inhoud, door velen met belangstelling gelezen is, in hetwelk een echt Christelijken zin, ware vaderlandsliefde en huiselijke deugden, doorstralen, de nuttigheid der dagelijksche pligtbetrachting, zelfs in zaken, die wel eens als kleinigheden beschouwd worden, aanschouwelijk gemaakt en aangeprezen wordt, en waardoor dit Werk zoo uitmuntend tot een Geschenk en Handboek voor het opkomend Geslacht geschikt is.

*** Bij de Boekverkoper J. OOMKENS, te Groningen, is gedrukt, bij W. BRAVE Jr., te Amsterdam, bij BROESE & COMP., te Breda en verder alom te bekomen:

I. HUGO BLAIR's LESSEN over de REDEKUNST en FRAAIJE LETTEREN of *Voorschriften* over *Taal, Stijl, Welsprekendheid* en *Dichtkunst*, vertaald door Mr. Hermanus Bosscha, en thans op nieuws uitgegeven door Mr. D. H. Lulofs, *die bij dezen druk met een groot aantal van eigene aanteekeningen vermeerderd heeft, gelijk onder anderen in Zijn Leerboek* over de hedendaagsche *Welsprekendheid*, van den *Predikstoel*, de *Pleitzaal*, *Staatsvergaderingen* enz. Tweede deel. Gr. 8o. à *f* 4,80.

II. *Prof.* A. A. SEBASTIAN, PHYSIOLOGIA GENERALIS. Gr. 8o. à *f* 3,00.

III. Mr. H. A. SPANDAW, VROUWELIJK SCHOON. Gr. 8o. à *f* 0,60.

IV. GRONDBEGINSELEN van ZEEKUNDE en ALGEMEENE WELLEVENHEID. Bevattende de *Principes Philosophiques* van den *Kolonel* de Weiss. Naar het Fransch (in zes deelen). Eerste deel. Gr. 8o. à *f* 3,60.

V. S. K. THODEN VAN VELZEN, Commentationes Theologicæ, *Quibus accedit Dies Similitudine.* Gr. 8o. à *f* 2,00.

VI. J. C. GRUBER, het *Leven* en *Verrigtingen* van AUGUST LA FONTAINE, met de Beeldenis van *La Fontaine*, uit het Hoogduitsch vertaald. Gr. 8o. à *f* 2,80.

VII. STUKKEN betrekkelijk het ONTWERP *ter afsluiting van het* REITDIEP, met Goedkeuring van Zijne Majesteit den KONING uitgegeven bij Last van GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Groningen. Gr. 8o. à *f* 1,00.

VIII. T. A. ERMINGE HUIZEN, *Plaatsbeschrijving der Gemeente* STEENBORG, Provincie *Oostvriesland*, met eenige oudheidkundige Bijvoegselen. Gr. 8o. à *f* -,60.

IX. J. KUYPERS Hz. DE DIERENVRIEND, een Schoolboekje zoo als er nog niet is. 8o. à *f* -,15.

Mr. G. KIRKENS en W. GLEUNS Jr., Woorden van het Eerste Twintigtal Schoolliederen (op muzijk gesteld voor twee Stemmen). 4to.

Bij dezelven is herdrukt:

GESLACHTBOOM der Heeren STADHOUDERS PRINSEN van ORANJE NASSAU, van PRINS WILLEM DE I tot KONING WILLEM DE II en Groot Royaal formaat, met HANDBOEKJE behelzende, KORTE LEVENSSCHETSEN van de voornaamste personen uit dit zoo aanzienlijk Geslacht. Tweede Druk. Gr. 8o. op fijn papier à *f* 3,50, op Chinees papier à *f* 3,50.

Bij **BROESE & COMP.** te *Breda* zijn de volgende MEDISCHE en CHIRURGISCHE WERKEN verkrijgbaar:

Aperill, (*C.*) beknopte Handleiding voor de Operatieve Heelkunde, bevattende de voornaamste Operatien, zoo als zij door de bekendste Heelkundigen van Europa, thans verrigt worden, uit het Latijn vertaald en, met vele bijvoegselen en aanmerkingen vermeerderd door *G. J. van Epen*. Met eene koperen plaat. kl. 8vo. 1829. . . . . *f* 2,80.

Chelius, (*M. J.*) Leerboek der Heelkunde, naar de 4de Uitgave vertaald en vermeerderd door *G. J. Pool*, Med. Doct. 4 Deelen in 8 Stukken komplect. 2de Druk. gr. 8vo. 1834 en 1835. . » 19,20.

Epen, (*G. J. van*) Beknopte Handleiding tot de Leer der Verbanden, naar *Luttens*, *Stark* en anderen. Met 6 uitslaande platen. kl. 8vo. 1830. . . . . » 2,—.

Hartman, (*P. h. C.*) Ziekteleer of Algemeene Ziektekunde, uit het Nederduitsch overgezet door *M. J. Rhijnhout*. Drie deelen complect (1ste Deel Nosologie, 2de Deel Symptomatologie, 3de Deel Aetiologie) gr. 8vo. 1827—1829. . . . . » 15,—.

Hoeven, (*J. van der*) Hoogleeraar aan de Leidsche Hoogeschool. Handboek der Dierkunde, of Grondbeginsels der Natuurlijke Geschiedenis van het Dierenrijk. Twee Deelen in 4 Stukken, met een Atlas, met 20 platen. gr. 8vo. 1827—1833, complect. . » 15,—.

Johnson, (*J.*) De Ingezonden Geneeswijze Luchtteekens op Europesche Gestellen, eene Verhandeling over de onder de Europeanen voorkomende Ziekten in hete gewesten, naar de 3de Uitgave uit het Engelsch vertaald, en met Aanteekeningen voorzien door *J. M. Baum*, 2 Deelen in 8vo. 1824—1826. . . . . » 8,40.

1ste Deel, bevattende de Ziekten in Oost-Indiën, benevens een Aanhangsel over de Cholera Morbus. gr. 8vo. 1824. . . . » 4,80.

2de Deel, Ziekten der West-Indiën, Middellandsche Zee en Westkust van Africa, benevens eene Algemeene Hygieine. gr. 8vo. 1826. . . . . » 3,60.

Mok, (*A.*) Handboek tot de leer der teekenen van Gezondheid en Ziekte (Semiologia Medica), 3 Deelen met Aanhangsel, gr. 8vo. 2de Druk. 1826. . . . . » 12,—.

Mulder, (*G. F.*) Encyclopedisch Woordenboek der Practische Geneeskunde, Heel- en Verloskunde. Naar de beste bronnen en eigene opervinding, in verband met andere practische Geneeskundigen, bewerkt. In 12 stukken komplect. Met kleine letter compres gedrukt. Eerste Deel, Eerste Stuk, gr. 8vo. 1835. . . . » 2,40.

Nutter, (*F.*) Nagelatene Werken of Overzigt van de voornaamste gevallen, welke in het Heel- en Vroedkundig Academisch Ziekenhuis te Groningen zijn waargenomen, met een levensbericht voorzien door dezelfs zoon *C. Mulder*, met platen, gr. 8vo. 1824. . . » 2,80.

Richerand, (*A.*) Nieuwe Grondbeginselen der Natuurkunde van den Mensch (*Physiologie*). Naar de 9de Uitgave uit het Fransch vertaald door *A. van Espeguet*. Twee Deelen. *Derde zeer vermeerderde Druk is ter perse.* . . . . . » 8,90.

Stark, (*J. C.*) Leerboek der Heelkunde, Verbanden. Uit het Hoogduitsch vrij vertaald, verbeterd en aanmerkelijk vermeerderd door *A. van der Haut*. 3 Deelen met 42 platen. 1830. . . » 9,30.

Swediaur, (*F.*) De Venerische Ziekte in alle hare Verschijnselen, Uitwerkselen, Aard en Geneeswijze volledig behandeld, uit het Fransch vertaald en met Aanmerkingen vermeerderd door *G. Vernijs Stuart*, M. D. 2 Deelen, gr. 8vo. 1820. . . . . » 8,40.

Vosmaer, (*Jacob*) Apothecars Woordenboek, of Uitvoerig Vademecum der Apothekerskunst, in een Alphabetische orde, vervaardigd door *C. Mulder*, Hoogleeraar te Franeker. Eerste Deel en Tweede Deel Eerste en Tweede Gedeelte. 1826—1835. gr. 8vo. . . . » 11,60.

Wolter, (*J. A. van de*) Bevat zoo veel mogelijk volledig Handboek voor de Leer der Geneesmiddelen. (materies medica.) Tweede verbeterde en vermeerderde Uitgaaf, door *M. W. Plagge*, M. D., Lijfarts van Z. D. H. de regeerende Vorst van Bentheim en Steinfurth, Badarts te Bentheim en Lid van onderscheidene geleerde Gezelschappen. gr. 8vo. 1834. . . . . » 4,80.

Nog zijn bij Bovengemelden de volgende Practische Regtsgeleerde Werken verkrijgbaar, als:

Proudhon, Traité du Domaine public ou de la distinction des Biens, considérés principalement par rapport au domaine public; in 8o. tome 1er . . . . . *f* 3,80.

Billaud, Traité des Référés, tant en matière civile, qu'en matière de commerce; nouvelle édition, augmentée de la Jurisprudence de Belgique. 1 vol. in-8o. . . . . *f* 3,50.

De Chabrol-Chaméane, Dictionnaire de Législation Usuelle, contenant les notions du droit civil, commercial, criminel et administratif; avec toutes les formules des actes et contrats, et le tarif du droit d'enregistrement de chacun d'eux; in 8o. Cinq livraisons sont en vente, chaque livraison . . . . . 25 Cents.

F. X. P. Garnier, Traité des Actions Possessoires; nouvelle édition, mise en rapport par des notes avec la législation et la jurisprudence belges. 1 volume in-8o. . . . . *f* 1,80.

Table Générale alphabétique et raisonnée des matières contenues dans le Répertoire de Jurisprudence et dans le Recueil alphabétique des Questions de droit de *M. Merlin*, par *L. Rondonneau*, nouvelle édition, faite spécialement pour la présente édition, augmentée de la refonte de tous les supplémens et d'une table chronologique des lois et des arrêts cités dans l'ouvrage, par *J. Barth*; l'ouvrage sera complet en 8 livraisons, chaque livraison à *f* 1,40. Les six premières livraisons sont en vente.

Ronnet, Traité des Jugemens, précédé du traité des actions; nouvelle édition, augmentée de la Jurisprudence de Belgique. 1 vol. in-8o. *f* 3,80.